

տոցուածոյ պտուղէն մաս մը ։ Վրտուծոյ ընծայել և միանդամայն յիշատակ ունենալ՝ ի իօնո, իւրաշխատութեամբ և ծախիւք մէկ զոյգ՝ երկուք ուկէս մէթք բարձրութեամբ ոսկեզօծ մեծ ու փառաւոր աշտանակներ նուիրեց ։ Քիատոսի Տեառն մերս կէնսատու սուրբ Գերեզմանի դրան առջեւ դրուելու համար։ Այսն աշտանակներուն ձեւոյն և վայելչութեան վերաց արժանաւոր գովեստ տալ չեմք համարձակիր, միայն այս չոփիկ՝ ըսեմքորչափուց համեմատութիւնը, զրուագաց պարզութիւնը և կանոնաւոր արուեստի ծնունդ ըլլալը նոցա գեղեցկութիւն և շգեղութեան նկարագիրն ու գովեստն է, որ սուրբ աեղեաց մէջ եղակի և մանաւանդ խիստ կարեւոր լինելուն համար մեծ պատիւ կը բերէ ։ Վսեմաշուք նուիրատուին և պարձանք ։ Դիմիս։

Քանզի սուրբ Տեղիքը քրիստոնեայ ազգաց հետ ընկերակցութեամբ բայնուած լինելուն սուրբ Գերեզմանի դրան առջեւ երեք քրիստոնեայ ազգերը իրաւունք ունին երկ երկու զցդ մեծ և փոքր աշտանակներ ունենալ. մեր ունեցած առաջին աշտանակները թէ իրենց տճեւութեամբ և թէ հինգած ու խորտակուած լինելուն անպիտանացած էին, և շատոնց նորոգութեան կարեւորութիւնը զգալի եղած էր։ Տարեսէր անձինք ոմանք խօստացան և ձեռնարկեցին անգամ, բայց կամ անյաջող գիսուածներու և կամ ծախուց մեծութեան առջեւ կասեցան. որոց յաղթելով ։ Վ. Գերդ պէջ յաջողեցաւ առատաձեռնութեամբ եւ քրիստոնեազգայնութեան պատիւը նորոգել և բարձրացնել օտար ազգաց մէջ։ Եհա սոյն հանգամանգներն եւս կը վսեմացնեն նուիրատուին և նուերին արժանիքը։

Այսն աշտանակներուն պատուանդանին ձակատը Գոդացի վայելուչ տառերով հետեւեալ արձանագրութիւնը կը կարդացուին.

Նուիրեալ՝ ի Գերդ պէջ Ուաֆայելեանէ ՚ի յիշատակ հանգուցեալ կողակցոյն իւրաց Լիթիկ Տիմոնը։

Տիգրան 1872։

Միաբանութիւնս երախտապարտ շնորհակալութեամբ ընդունելով սոյն յիշատակաց արժանի մեծ նուէրները, իրենց տեղը զետեղեց և հանգուցեալ Լիթիկ հանըմ տիկնոջ անմահ հոգւսոյն համար հանգստեան պաշտօն կատարեց, և ջերմ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վ. Գերդ պէջի թանկագին կենաց երկարութեան և յաջողութեան համար։

Ժ.Ը.Մ.Մ.Ն.Ը.Կ.Բ. Բ. Ե. Կ. Ա. Բ.

Ամսոյս 4 ին Արքանից գահաժառանգականը ընկերակցութեամբ տեղւոյս Վ. սեմ. Կառավարքն, Գերմանից հիւսպատօսին, և զօրաց մեծ բազմութեամբ քաղաքս մտաւ։ Յատիկապէս մեր վանքը այցելութիւն ըրաւեւ Վ. Պատրիարքի հետ Ժառանգութեան տեղին։ Ամսոյս 8 ին քաղաքէս ձամբաց ելաւ գէալ ՚ի յԱղէքսանդրիա։

— 6 ին Ռ. Գունէն տեղւոյս Վ. սեմ. Կառավարքն ուղղեալ հեռագիր մը եկաւ, որով կը ծանուցանէր Յունաց Պատրիարքին անկումը և միաբանութիւնէն Տրոգորիոս փոխանորդ Եպիսկոպոսին տեղապահ նշանակուիլու։ Այսն հեռագրի իմաստը պարունակուղ երեք

Հեռագիր եւս Յօյն միաբանութիւնը ընդունեց : Հեռագրի եկած միջոցին Պատրիարքը՝ որ քաղաքէն դուրս չըր ջագայելու ելած էր, ուստիկանութեան պաշտօնէի մը ձեռքով, որոյ հետ ընկերացած էին մի քանի զինուորներ, ՚ի պալատ հրաւիրուեցաւ, ուր ներկայ էին միաբաններէն յիսուն հոգի փոխանորդ Շրոգորիոս եպիսկոպոսին հետ, որք նախապէս կանխաւ հրաւիրուած էին : Կարդացուեցաւ Ռ. Դունէն եկած հրամանագիրը, որ կ'ասէր, թէ Ալիքիլոս Ռ. Պատրիարքը՝ որ ցարդ Վագին որոշմամբ եւ Տէրութեան վաւերացմամբ Պատրիարք էր, այսուհետեւ իւր պաշտօնէն դազրած է : Ո՞ի և նոյն միջոցին Ոխաբանութեան եւս հրաման եղաւ որ առժամանակեայ Պատրիարքական Տեղապահ մը որոշեն, որք անմիջապէս փոխանորդ Շրոգորիոս եպիսկոպոսը ներկայացուցին և ընդունուեցաւ : Տեղապահը Վ սեմ. Լառավարչի կողմէն պատրաստուած փառաւոր ձիու մը վերայ նստած հանդերձ միաբանութեամբ և զինուորներով ՚ի Ո. Յուրութիւն գնաց, ուր Ոխաբանութիւն ուրախ սրախ զիրար կ'ողջունէր ՚ի Ծըլիստոս յարեաւ ՚ի մեռելոց ո ասելով Քրիստոսի Ո. Դերեզմանին հանդէս կ'առ Օսմաննեան Բարեխամ Կայսեր կենաց և բարօրութեան համար բարեմաղթութիւններ ընելէ զինի մեծ ուրախութեամբ իրենց վանքը գնացին : Իսկ Պատրիարքը պալատէն յատուկ պահապան զինուորներով ՚ի Պատրիարքարան գնաց : Ո. յս միջոցին Յօյն ժողովուրդը մեծ յուղման մէջ էր. քաղաքի փողոցները զինուորներով լցուած էին խոռվութիւն տեղի չունենալու համար : Ո. ինչեւ անգամ խանութիւնները կառավարչի հրամանաւ գոցուեցան : Ո՞ի և նոյն միջոցին ժողովուրդը ՚ . Պատրիարքի թէ իրենց :

Պատրիարքը կ'ուղեն : Յօյն գիշերը ժամը 10 ին Վ սեմ. Լառավարիչը հանգերձ մի քանի Յօյն եպիսկոպոսներով պատրիարքարանի սենեակները ինքեց և Պատրիարքը երկու հալիւր ձիւաւոր զօրքով Յոպակէ զրկուեցաւ, ուր դայմագամին քալ հսկողութեան տակ մը նաց մինչեւ ամսոյս 18 ին, և նոյն օրը Պօլիսէն յատուկ Օսմաննեան շոգենաւ մը գալով ՚ի Պօլիս տարաւ Ալիքիլոս Պատրիարքը, որոյ հետ նաև Ալիքովորու Ծ. վարդապետը :

— 8 ին Ուռուաց հիւպատոսը Ուռուութաւորաց արգելեց՝ որ այսուհետեւ ոչ Յունաց վանքը երթեւեկին, ոչ գիշերները Ո. Յարութիւն մնան, և ոչ Յունացմէ մոմ առնեն, և սպառնացաւ միանգամայն, որ այս արգելքին դէպ գործող ուխտաւորը պիտի պրասարէ :

— 9 ին Յունաց Ոխաբանութիւնը քաղաքիս ամուսնացեալ Յօյն քահանաներն հրաւիրելով իստիւ պատասիւթեց, որ յետ այսորիկ իրենց յատկացեալ Եկեղեցւոյ մէջ աղօթեն և Ալիքիլոս Պատրիարքին անունը բնաւ ըլյիշտակին . բայց նոքա ցարդ իրենց Եկեղեցւոյ դուռնանգամ բացած չեն, այլ ժաղանդեան հետ մէկ տեղ Ուռուաց Եկեղեցին կ'երթան : Ոխաբանութիւնը՝ Պատրիարքին կողմնակից Եպիսկոպոսաց և Վարդապետաց մասնութոր ապաշխարութիւններ սահմանեց :

— Ո. Ուխտիս միաբաններէն Պէր. Երեմիա նորապասակ Եպիսկոպոսը, որ շուրջ չորս տարի Ուռուաստան կը գտնուէր այցելութեան պաշտօնիւ, ամսոյս 12 ին յուրախութիւն համայն Ոխաբանութեան ողջամբ Ո. Աթոռս ժամանեց, ուր արժանավայել պատուիլ ընդունուեցաւ :

— 16 ին Յօյն Ոխաբանութիւնը ըստ

տղդային հրահանգի նոր Պատրիարքի ընտրութեան համար քուէարկութիւնը ըրաւ, սակայն քուէարկութիւնէ առաջ այնպէս որոշած էր, որ Արիլիոս Պատրիարքը հրաժարեցնելու համար որոնք որ բանասարիկուեցան, նոցա միայն քուէ տրուի : Քուէարկութիւնը կատարելով Հրոգորիոս տեղապահ եւ պիտիոպոսը Պատրիարքը ընտրուեցաւ, և որց արգիւնքը ՚ի Պօլիս Ազգային ժողովն հեռագրեցն անտի Ռ. Դրան հաղորդուելով վաւերացման լուրը 19 ին Աթաբանութեան հեռագըռուեցաւ :

- 20 ին ցաւալի գէպք մը տեղի ունեցաւ : Գիշերը ժամը 7 ին 18 տարեկան Նրէայ մը, որ քաղաքէս գուրս կը բնակէր, իւր զբանը զնիքը իւր սենեկիր կը կանչէ, երիտասարդը դուռը բանալով դուրս կ'ելլէ, որ երկու գիւղացի կը տեսնէ . ասսնցմէ մին հրացանը Նրէին վերայ պարագելով անմիջապէս աներեւոյթ կը լինին : Դըն տակը երիտասարդին որովայնը կը ծակէ և չարաշար կը վիրաւորէ : Նրէին ազգականները թէ հրացանի և թէ վիրաւորելոյն ձայնէն դուրս կ'ելլէն, կ'իմանան եղելութիւնը, ուստի խիզոյն քննութեան համար քաղաքի բժիշկը կը կանչեն . յետոյ գժբաղդ երիտասարդը Ոռչիլսի հիւանդանոցը կը փախադրեն, որ 23 ին մեռաւ : Տակաւին ոճրագործք չեն յայտնուած :

- Արդէն վերն ասացինք Ոռւսաց Հիւպատոսին Ոռւս ուխտաւորաց Յունաց վանքերը երթեւեկութիւնը արգիլելը, ուստի իրենց Ո. Օննդեան առթիւ, որ ամսոյս 25 ին էր, յատկապէս խնդրեց մեր Ամեն . Ո. Պատրիարքէն, որ Ոռւս ուխտաւորները Շեթէհէմ մեր վանքը իջնան, Ո. Պատրիարքը Հիւպատոսին խնդիրը ընդունեց մարդասիրական և հիւրասիրա-

կան օրինաք :

- Յապակէի նտւահանգիատը եւ անտի մինչեւ քաղաքս երկաթուղի չի նելու համար Անգղիացի ընկերութեն հետ Տէրութեան կնքած դաշտաց օրինակները և այս մասին տրուած հրամանները ներկայ ամսոյս 25 ին ընդուռնեց տեղւցոյ Կառավարութիւնը : Յեշալը ընկերութեան մէկ քանի հոգին նոյն օրը Յապակէ հասան և այժմ քաղաքս կը գտնուին : Տակաւին ճանապարհը և ծովի ջուրը չափելէ ՚ի զատուրիշ բան մը ըրբին :

ՅՈՒՆԻ ՆԻՒԹՈՅ

Կնցած օրեր և նոր օրեր . 1 .
Կարգադրութիւն առ ողջութեան .
5. 32. 56. 113.

Եկեղեցական վարչութիւն . 11 .
Երաղացոյզն Արշալոյս . 17. 70 .
Մելքոնիս եպիսկոպոս Աթինացի և
Վրիգորիոս Ուտրապօլիտ Պիոսի . 20 .
Նոր հրաժարակութիւնք . 26. 48.
71. 96. 144 .

Տնօրէնութիւն Ազգ . Վարչութեն ՚ի մասին կալուածական և թեմական խնդրոց Եղիպատոսի . 25 .

Վաղուած ճառախօսութեան Տօրթօր Ոօթմանի . 33 .

Համառօտ պատասխաններառ եկեղեցականն օրագրի և առ Փունջն . 40 .

Հանդէս տարեդարձի նահատակութեան Ո. Վարդանանց, և Ճառ . վարժարանի Ո. Աթոռոյս . - Ատենախօսութիւն . 42 .

Ճամանակագրականք . 47. 70. 96. 143. 167. 192. 215. 239. 262. 285 .

Որդէք Վատաւծոյ . 49-92 .
Գրութիւն Պաբրիէլ Պատրիարքի